

POMARKKU

Silta kotiin

Pomarkun kunnan
HYVINVOINTIKERTOMUS v.2013-2016

Kunnanhallitus 15.8.2017 § 177

Kunnanvaltuusto 18.10.2017 § 56

SISÄLLYSLUETTELO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2013 - 2016.....	2
Mikä on hyvinvointikertomus?.....	2
1. Katsaus Pomarkun kunnan hyvinvointitietoihin	3
1.1. Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	3
1.2. Kaikki ikäryhmät.....	3
1.3. Nykytilanteesta asukkaiden hyvinvoinnin edistämässä	3
1.4. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	4
1.5. Nuoret ja nuoret aikuiset	7
1.6. Työikäiset	7
1.7. Ikäihmiset.....	8
2. Nykyisen kuntastrategian painopisteet.....	9
3. Hyvinvointisuunnitelman toteutumisen arviointi	9
4. Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja suunnitelmat	12
5. Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset.....	12
OSA II IDEOITA HYVINVOINTISUUNNITELMAAN VALTUUSTOKAUDELLE 2017 - 2020.....	12
OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY	12
Liitteet	12

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2013 - 2016

Mikä on hyvinvointikertomus?

Kuntalaki edellyttää kunnilta asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä. Hyvinvointikertomus tukee tätä tarjoamalla työvälineen hyvinvointitarpeiden kartoittamiseen, hyvinvoinnin edistämisen suunnitelman tekemiseen sekä saavutusten ja toteutettujen toimenpiteiden arviointiin. Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvointijohtamisen työväline ja poliittisen päätöksenteon tuki, joka toimii kunnan strategiatyön sekä toiminnan ja talouden suunnittelun yhtenä perustana.

Terveystieteiden laaki velvoittaa kuntia tekemään hyvinvointikertomuksen. Kunnanvaltuuston on hyväksyttävä laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa sekä vuosittain seurattava kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä toteutettuja toimenpiteitä. Hyvinvointikertomus sisältää katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin menneeltä valtuustokaudelta.

Keskiössä ovat elintapoihin vaikuttaminen ja oma vastuunotto, terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen ja syrjäytymisen ehkäisy, osallisuuden lisääminen ja turvallinen, aktiivisuuden ja omatoimisuuden mahdollistava asumisympäristö.

Vertailukunniksi hyvinvointikertomukseen on otettu Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän jäsenkunnat Honkajoki, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia ja Siikainen. Lisäksi indikaattoreita on verrattu koko maan samankokoisten kuntien keskiarvoon.

Työryhmä ja Kuntaliiton sähköisen hyvinvointikertomuksen käyttäminen

Pomarkun hyvinvointikertomuksen työryhmässä ovat olleet kunnansihteeri Nina Merilahti (pj ja siht.) sekä kunnanrakennusmestari Jouni Koskinen, vs. varhaiskasvatusjohtaja Minna Nenonen, sivistysjohtaja Jussi Heervä ja vapaa-aikasihteeri Reijo Peltomaa Pomarkun kunnasta sekä terveyspalveluohjaaja Merja Simberg PoSasta. Hyvinvointityöryhmä aloitti työskentelynsä syksyllä 2016.

Hyvinvointikertomuksen laadinnassa päätettiin ottaa käyttöön Kuntaliiton sähköinen hyvinvointikertomus. Se on internetissä toimiva työväline, jolla kunnat voivat valmistella sekä kerran valtuustokaudessa laadittavan laajan hyvinvointikertomuksen että vuosittaiset raportoinnit valtuustolle. Ohjelmassa valmiina olevat indikaattorit eivät kuitenkaan täysin palvele pieniä kuntia populaatioiden ollessa pieniä. Käytettävissä olleen tiedon perusteella on laadittu kooste nykytilasta, tavoitteista, toimenpiteistä ja niihin tarvittavista resursseista kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Valituilla mittareilla pyritään osoittamaan toimenpiteiden vaikuttavuutta. Hyvinvointikertomukseen valitut mittarit ovat *liitteinä*.

1. Katsaus Pomarkun kunnan hyvinvointitietoihin

1.1. Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

Pomarkun kunnan väkiluku on pitkään ollut laskeva, kuten kaikissa vertailukunnissa. Pomarkun nettomuutto on negatiivinen, ja kunnassa kuolee vuosittain enemmän ihmisiä kuin syntyy. Tämä johtaa siihen, että väestö ikääntyy ja huoltosuhde kasvaa tasaisesti.

Työllisten osuus väestöstä on hieman alempi, kuin koko maan samankokoisten kuntien keskiarvo. Pitkäaikaistyöttömyys on alueen toiseksi korkeinta. Väestön koulutustaso on tasaisessa nousussa, ollen vertailukuntien keskitasoa.

1.2. Kaikki ikäryhmät

Pomarkkulaisten sairastavuusindeksi on alueen kuntien korkein. Pomarkku on kärjessä myös yhä nousevan mielenterveysindeksin osalta. Sosiaali- ja terveystoimen asukaskohtaiset nettokustannukset ovat olleet jyrkässä nousussa lukuun ottamatta laskua vuodesta 2012 vuoteen 2013, ja kustannukset ovat alueen kuntien toiseksi korkeimmat.

Perheiden välisistä tuloeroista kertova Gini-kerroin osoittaa, että perheiden välisen tuloerot ovat Pomarkussa vertailukuntien tasolla, kuten kunnan pienituloisuusastekin. Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien osuus on kuitenkin verrattain pieni.

1.3. Nykytilanteesta asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi

Kirjasto kartoittaa asiakkaiden mielipiteitä säännöllisesti erilaisin kyselyin, lisäksi kerran vuodessa tehdään kävijälaskenta. Viimeinen valtakunnallinen asiakaskysely toteutettiin 2014. Kävijä- ja lainaustilastoista raportoidaan sivistyslautakunnalle vuosittain. Toimintaa on kehitetty hankerahoin, tuloksena mm. aikuisten lukupiiri sekä maksuton digitointipiste. Satakirjasto -yhteistyö mahdollistaa joustavat kaukolainat. Kulttuuritoimen näkyvimpiä tapahtumia ovat vuotuiset retket, erityisesti kesällä. Yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa järjestetään veteraanien itsenäisyysjuhla, Elopelit ja kesäteatteriesityksiä. Kirjastossa pidetään yllä kuukausittain vaihtuvaa näyttelyä. Kulttuuritoimi ylläpitää myös kotiseutumuseota.

Liikuntapalvelut kuuluvat kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Kunnan tehtävänä on luoda yleiset edellytykset liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla paikallisten urheiluseurojen toimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Kunnan oman liikunta- ja harrastustoiminnan järjestämisessä pyritään ottamaan huomioon eri kohderyhmät lapsista vanhuksiin. Painopistealueena on kunto- ja terveysliikunta.

Sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen kehittämisessä ja rakentamisessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan kunnan asukkaiden ja paikallisen harrastustoiminnan tarpeet. Tästä esimerkkinä 2015 syksyllä käyttöön otettu monitoimihalli, jonka tilaratkaisuihin saivat kuntalaiset osallistua. Käytetyimmät ulkoliikuntapaikat kesäaikana ovat keskusurheilukenttä, jonka hiekkatekonurmi tarjoaa erinomaiset edellytykset mm. pesäpallon harrastamiseen. Aseman valaistu kuntorata on pituudeltaan 2,2 km ja on kunto- ja terveysliikkujien päivittäisessä käytössä. Aseman kuntoradan ympäristössä sijaitsee myös frisbeegolfrata,

jonka väyliä nuoret lajin harrastajat kiertävät. Granrothintien nurmipintainen jalkapallokenttä on kesäisin lähinnä ”kuntofutaajien” suosima.

Kunnan sijainti Karvianjoen vesistön alueella ja Isojärven rannalla tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet vesiretkeilyyn ja kalastukseen. Maastoretkeilyyn luontoelämyksiä tarjoaa mm. kunnan Isonvan soidensuojelualueella ylläpitämä retkeilyreitti.

Talvisin aseman kuntorataa kiertävät niin perinteisen kuin luistelutyylin hiihtäjät. Maastolatuja ylläpidetään lisäksi lumitilanteen mukaan museorautatiellä välillä Honkakoski – Keskisjoki, Isonvan soidensuojelualueella ja Tuunajärvellä. Jääurheiluun ylläpidetään kirkonkylän kaukaloa sekä kirkonkylän koulun vierellä sijaitsevaa ulkoiluistelualueita.

Paikalliset urheiluseurat tarjoavat monipuolista ryhmäliikuntaa kaiken ikäisille kuntalaisille. Myös kylätoimikunnat järjestävät asukkaille lähiliikuntaa ja harrastetoimintaa. Kansalaisopiston liikuntapiirit tarjoavat valinnan varaa kuntoliikunnan harrastajille. Kunnan Jele ry: Itä ostamat yli 60 v: n liikuntaryhmät ovat koonneet yhä enemmän osallistujia väestön ikääntymisen myötä.

Lähivuosien kunnallisteknisistä töistä merkittävimpiä on ollut lähes koko kunnan alueelle rakentunut vesijohto. Myös viemäriverkoston vuotovedet on saatu hallintaan ja puhdistamo toimii hyvin. Monitoimihallin rakentaminen saatiin päätökseen syksyllä 2015.

1.4. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Kouluterveyskyselyn 2013 mukaan huolenaiheiksi nousivat ylipaino ja päihteet sekä koulun fyysiset työolot: perusopetuksen puolella melu ja lukiossa lämpötila. Tosin työolot näyttivät olleen kuitenkin valtakunnallisen keskiarvon paremmalla puolella. Suurta kasvua ei ollut millään osa-alueella. Silmiinpistävä seikka oli se, että noin puolet perheistä ei syö yhteistä ateriaa iltaisin.

Kolmasosa jo 15-vuotiaistakin vastasi, että vanhemmat eivät tiedä, missä he viettävät viikonloppuiltojaan, ja ero lukiolaisiin oli minimaalinen – noin 2 vuoden ikäerosta huolimatta. Lukiolaisista 25% joi itsensä humalaan vähintään kerran kuussa, toisaalta raittiita oli koko maan keskiarvoa enemmän. Huumeita oli harva itse kokeillut, mutta moni tiesi jonkun tutun kokeilleen, ja moni myös tiesi, mistä huumeita saisi. 8- ja 9-luokkalaisista itsensä humalaan joi lukioikäisiä useampi, toisaalta kokonaan raittiitakin oli lukioikäisiä useampi. Tilaston ääripää korostuivat Pomarkussa. Huumekokeiluja oli myös perusopetusikäisillä, eikä ainakaan ”miedomprien” aineiden hankkiminen näytä olevan vaikeaa.

Lukiolaisten puolella kouluviihtyvyys oli perusopetusta paremmalla tolalla – täysin odotetusti. Oppilaat myös kokivat voivansa vaikuttaa asioihin, vaikka eivät osanneet nimetä konkreettisia vaikutustapoja. Kyseessä lienee kouluilmapiiri. Huolestuttavan iso osa perusopetusikäisistä oli toisaalta sitä mieltä, että ainakaan opettajia ei kiinnosta vähääkään, mitä heille kuuluu.

Perusopetusikäisistä vain joka toinen söi säännöllisesti kunnon aamiaisen, lukiossa näitä oli 2/3. Huolestuttavaa oli se, että noin 1/3 perusopetusikäisistä ei syönyt joka päivä kouluruokaakaan – ruokailuun on koulussa pakko tulla, mutta syömään ei pakoteta. Lukiossa säännöllisesti söi 86%. Kummallakin asteella pojat söivät huonommin, ja myös epäterveellisemmin – eli välttelivät salaatteja. Ruokailutila oli viihtyisä, mutta meluisa, vaikka paikalla oli käytännössä aina myös aikuisia valvojia.

Pääosa oppilaista näyttää nukkuvan riittävästi ainakin arkisin. Lukiossa pieni osa pojista menee liian myöhään nukkumaan, perusopetuksen puolella taas sama ilmiö näkyy tyttöjen kohdalla. Tämä muutama prosentti ei voi olla pirteä seuraavana aamuna. Viikonloppuna yli puolen yön valvoo perusopetusikäisistä lähes puolet ja lukioikäisistä hieman yli puolet. Arkivalvomisen syy lienee pääosin internet, viikonloppuna sosiaalinen elämä niin hyvässä kuin ”pahassa”.

Koulujen oppilashuolto toimii pääosin hyvin, mutta psykologipalveluja ei ole tarpeeksi tarjolla – psykologeja ei ole saatavilla. Koulujen tilat ovat pääosin kunnossa, välituntipihojen viihtyvyydessä on parantamisen varaa, jotta välituntiliikuntaa saataisiin lisättyä. Valtuuston satsaus toiseen laaja-alaiseen erityisopettajaan oli iso parannus oppimisen tuen tilanteeseen. Koulujen opetusvälineet kaipaavat ajantasaistamista, mutta kehitystä tapahtuu koko ajan. Kouluissa ja kunnassa toimivat lakisääteiset oppilashuollon ryhmät.

Kirjaston kehittämisen keskeinen tavoite on ollut kasvattaa lapsista ja nuorista uusi aktiivinen käyttäjäkunta. Tarjolla on muutama yleisökone, joita käyttävät pääosin lapset. Pienimmille järjestetään satutunteja ja kouluikäisille kirjavinkkauksia. Hankerahoin on rakennettu lapsille tarkoitettu lukutila sekä musiikkimurkku ja ostettu myös pelejä. Niukka materiaalmääräraha rajoittaa lasten ja nuorten materiaalin hankintaa. Yhteistyötä koulujen kanssa tehdään laajasti, mm. kirjastovierailujen muodossa.

Nuorisotoimen palveluja tuotetaan ja kehitetään yhteistyössä kansalaisjärjestöjen, liikunnan ja kulttuurin toimijoiden, koulujen, seurakunnan, alueellisen etsivän nuorisotyön, työvoima- ja elinkeinotoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Uuden kuntalain mukaan ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi keväällä 2017 asetetaan nuorista koostuva nuorisoneuvosto.

Pomarkussa on tarjolla erilaista harrastustoimintaa nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimien saroilla. Järjestöillä on aktiivinen rooli vapaa-ajantoimintojen järjestämisessä ja vapaa-aikatoimi tukee osaltaan yhdistyksiä taloudellisesti, järjestämällä koulutusta ja parantamalla niiden toimintaedellytyksiä.

Kunta huolehtii nuorisotilan ylläpidosta, valvonnasta ja harrastustoiminnasta. Tilat ovat avoinna viikoittain talvi- ja syyskaudella: ti, ke, to, pe ja la klo 18 – 22.00.

Pomarkku osallistuu muiden Karhukuntien kanssa yhteisiin mediapalveluhankkeisiin. Nuokka.fi sivujen kautta löytyy tietoa alueellisista ja paikallisista vapaa-aikaharrastuksista, tapahtumista ja vaikuttamisesta. Jeessari.nuokka.fi on Karhukuntien nuorten oma palveluopas, joka auttaa nuorta löytämään apua oikeasta paikasta esim. opiskeluun, työllisyyteen ja terveyteen liittyvissä asioissa.

Monitoimihalli ja pesäpallokentän rakentuminen palvelee nuoria ja lapsia pitkälle tulevaisuuteen.

Sosiaali- ja terveyspalvelut: Lasten, koululaisten ja opiskelijoiden terveystarkastukset toteutuvat asetuksen mukaan.

Neuvolakäynneillä täytetään terveystottumus- ja voimavara – kartoituslomakkeet sekä tehdään 3-6 -vuotiaille lastenneurologisia arvioita. Terveiden sekä lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksen edistäminen ovat esillä joka vastaanottokäynnillä.

Lastenneuvolan terveydenhoitaja ja sosiaaliohjaaja tekevät yhdessä Lapset puheeksi – kotikäynnejä.

Terveystarkastaja tekee moniammatillista yhteistyötä päiväkodin ja muun varhaiskasvatushenkilöstön kanssa, mm. säännöllisin päiväkotikäynnein.

Lapsiperheille voidaan tarjota tarvittaessa erilaisia tukipalveluita; perheneuvola, neuvolan perhetyöntekijä, lapsiperheiden kotipalvelua ja lapsiperhetiimi. Neuvola ohjaa tarvittaessa myös MLL:n tukiperhe- ja tukihenkilö – palvelun pariin.

Asiakastyytyväisyys-kyselyin pyritään kehittämään toimintaa ja vastaamaan lasten ja perheiden tarpeisiin.

Kouluterveydenhuolto toteuttaa määräaikaista terveystarkastuksia. Laajat terveystarkastukset tehdään 1, 5 ja 8 luokalla, jolloin terveydenhoitajan tekemän tarkastuksen lisäksi on lääkärin tarkastus. Näihin kutsutaan mukaan myös huoltajat. Yksilöllisen tarpeen mukaan on ylimääräisiä tapaamisia. Lukion aloittaville opiskelijoille ja 2 luokan oppilaille tehdään terveydenhoitajan- ja lääkärintarkastukset. Kutsuntakäisten poikien terveystarkastukset toteutetaan laajoina.

Ennaltaehkäisyn ja varhaisen hoitoon ohjauksen menetelminä käytetään erilaisia mittauksia, terveystarkastuksia ja seuloja (mielialaseula, alkoholikysely, päihdemittari). Terveystarkastus liittyy keskeisesti terveystarkastuksiin. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa pyritään hyvään yhteistyöhön vanhempien ja huoltajien kanssa. Terveydenhoitaja toimii oppilashuoltotyöryhmän jäsenenä ja osallistuu koulukohtaisiin hyvinvointityöryhmiin.

Oppilasluvut päivitetään vuosittain. Terveydenhoitajan resursointia ohjaa tämän lisäksi myös erityisoppilaiden lukumäärä ja oppilaiden käyntimäärä.

Varhaiskasvatus lapsiperheiden hyvinvoinnin tukena koetaan Pomarkussa erityisen tärkeänä. Joustavat varhaiskasvatuspalvelut mahdollistavat vanhempien työssäkäynnin. Varhaiskasvatuksen koulutetut ja ammattitaitoiset työntekijät tukevat vanhemmuutta kuuntelemalla ja ohjaamalla vanhempia. Kun perheet käyttävät kunnan varhaiskasvatuspalveluja, voidaan tällä myös ehkäistä lapsen tai perheen syrjäytymistä.

Pomarkussa varhaiskasvatuspalvelujen saatavuus on hyvä. Kaikki lapset pääsevät varhaiskasvatuksen piiriin melko lyhyellä ajalla. Varhaiskasvatuspalveluja ovat esiopetus, päiväkotihoido ja perhepäivähoito. Avointa varhaiskasvatusta on kesäisin toimiva kesäkerho.

Pomarkkulaisista 3-5 -vuotiasta lapsista on varhaiskasvatuksen piirissä 76 lasta, lähes 60 prosenttia (10/2016). Perhepäivähoidossa lapsia on 26, päiväkodilla 33 ja esiopetuksessa 15 lasta. Varhaiskasvatuksen työntekijöitä kunnassa on 17.

Varhaiskasvatuksen yksiköissä tehdään asiakastyytyväisyyskysely tarvittaessa joka toinen vuosi. Käytössä on varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) sekä esiopetussuunnitelma. Vasu muodostaa yhdessä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien kanssa lasten hyvinvointia, kasvua ja oppimista edistävän kokonaisuuden. Vasut toimivat sisällön kehittämisen välineenä ja niitä arvioidaan säännöllisin väliajoin. Varhaiskasvatuksen turvallisuussuunnitelma on laadittu.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyössä keskeisessä asemassa ovat siirtymävaiheet, kun lapsi siirtyy varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja toisaalta esiopetuksesta kouluun. Keskustelut vanhempien kanssa lapsen kasvusta ja kehityksestä käydään aina syksyisin ja keväisin läpi. Varhaiskasvattajilla on velvollisuus kertoa lapsen tulevan oppimisen järjestämisen kannalta tärkeät asiat vanhemmilta saadun luvan puitteissa.

Lastensuojeluilmoitusten määrä on vähentynyt jonkin verran verrattuna vuoteen 2014. Kuitenkin vertailu vuodesta 2008 osoittaa, että ilmoitusten määrä on huomattavasti noussut. Pomarkun lastensuojeluilmoitusten määrä on myös suhteellisen korkea verrattaessa lähikuntiin.

Kunnan kustantamassa varhaiskasvatuksessa olleet 3 - 5-vuotiaiden määrä, % vastaavanikäisestä väestöstä näyttää nousseen 2010-2015 12,77 %. Kunnassa on myös eniten tämän ikäisiä lapsia kun verrataan lähikuntia. Kuitenkin lapsiperheiden määrä väestöstä on pysynyt vuodesta 2008 lähes samana.

1.5. Nuoret ja nuoret aikuiset

Kaikkia indikaattorien arvoja ei saada Pomarkun kaltaisissa pienissä kunnissa näkyviin tilastoinnin edellyttämien rajoitusten vuoksi.

Pomarkkulaisista 17-24 vuotiasta nuorista jopa yli 14 prosenttia jää koulutuksen ulkopuolelle. Määrä on noussut viime vuosina ja on selvästi vertailukuntia korkeampi. Nuorisotyöttömyys on seutukunnan sekä koko maan keskitasolla, ja on laskenut tarkastelujaksolla.

Kunnan oma nuorten kesätyöllistäminen tuo kesätyöpaikan n. 30-40 nuorelle 2 viikoksi. Nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi keskeisiä toimijoita ovat mm. oppilashuolto, Nuorten työpaja ja etsivä nuorisotyö.

1.6. Työikäiset

Perusterveydenhuolto tarjoaa työikäisille terveystarkastuksia; naisten ikäkausitarkastukset 30, 35, 40, 45, 50, 55. ja 60 vuotiaille, 40- ja 60- vuositarkastukset laajennettuina. Kaikki tarkastukset sisältävät irtosolu - tutkimuksen. Mammografia-seulat järjestetään ikäryhmittäin.

Miesten terveystarkastukseen kutsutaan 40-vuotiaat miehet.

Terveystarkastuksien pääpaino on ennaltaehkäisyssä ja terveysneuvonnassa. Tarkastukset sisältävät myös seuloja pitkäaikaissairauksien riskille tai varhaiselle toteamiselle sekä hoidon aloitukselle (2 tyyppiä diabetes, sydän- ja verisuonisairaudet).

Jo todetut pitkäaikaissairaudet hoidetaan perusterveydenhuollossa eri sairausryhmittäin ohjelmilla, jotka pohjautuvat kansalliseen Käypä hoito – suositukseen. Hoidon ohjauksessa huomioidaan omien voimavarojen tunnistaminen ja hyödyntäminen.

Pääpaino toiminnassa on terveyden edistämällä ja omahoitokyvyn vahvistamisella. Tämän tueksi on Posa esimerkiksi julkaissut Avaimia hyvinvointiin – esitteen, mikä on jaettu jäsenkuntien asukkaille.

Varhaisen puuttumisen periaate on myös toiminnan periaatteena.

Vammais- ja kehitysvammapalveluita tuotetaan terveys- ja sosiaalitoimen yhteistyöllä.

Terveyden edistämisessä toteutetaan kansallista rokotusohjelmaa ja matkailijan rokotusneuvontaa sekä tartuntatautien ennaltaehkäisyä ja hoitoa.

Akuutin sairauden hoito annetaan omassa peruspalvelukeskuksessa Pomarkussa tai Kankaanpäässä, jossa on mahdollisuus saada tarvittavia lisätutkimuksia ja virka-ajan ulkopuolella päivystyksellistä hoitoa.

Mielenterveys- ja päihdepalvelukeskus Tähdessä tarjotaan ohjausta ja neuvontaa sekä lyhytaikaista hoitoa elämän kriisi- ja ongelmatilanteissa tai esimerkiksi kun ilmenee masennusta, ahdistusta tai pelkotiloja. Se tarjoaa tarvittaessa psykologin vastaanoton ja tutkimukset. Toimintakeskuksessa on mahdollisuus osallistua ryhmätoimintana järjestettäviin erilaisiin kuntouttaviin toimintoihin.

Avoterveydenhuollon palvelut suunnitellaan ja toteutetaan yksilöllisen tarpeen mukaan, jolloin ne kohdentuvat mahdollisimman hyvin oikeaan aikaan ja oikealle asiakkaalle.

Työttömien terveystarkastuksia tehdään yhteistyössä sosiaalitoimen ja TE- toimiston kanssa. Posa:n sosiaaliohjaaja tai TE- toimiston henkilö arvioi yhdessä asiakkaan kanssa terveystarkastuksen tarpeen esimerkiksi aktivointisuunnitelman yhteydessä. Aloite terveystarkastukseen voi tulla myös kuntouttavan työtoiminnan taholta tai työttömältä työnhakijalta itseltään. Terveystarkastukseen on oikeus hakeutua kerran vuodessa. Jos terveydenhoitajan terveystarkastuksessa ilmenee tarvetta muuhun tutkimukseen tai hoitoa vaativia asioita, varataan asiakkaalle aika lääkärille tai muulle ammattiryhmälle.

Työnantaja vastaa työssä käyvien työntekijöiden työkyvyn ylläpitämisestä. Työterveyshuolto on tarvittaessa suunnittelemassa ja toteuttamassa tätä toimintaa. Työterveyslain perusteella työnantajan tulee järjestää työntekijöiden lakisääteinen ennaltaehkäisevä työterveyshuolto.

1.7. Ikäihmiset

Kunnassa toimii kunnanhallituksen nimeämänä vanhusneuvosto sekä vammaisneuvosto.

Ikäihmisten palveluilla pyritään toimintakyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen sekä estämään asiakasta joutumasta liian raskaiden palvelujen piiriin ennenaikaisesti. Ennaltaehkäisevillä kotikäynneillä sekä palveluohjauksella suunnitellaan asiakkaalle kotona selviytymistä mahdollisimman pitkään tukevat palvelut.

Ikäihmisille suunnattua palvelutarvetta arvioidaan gerontologisella kokonaisarvioinnilla. Vanhuspalvelulain myötä asiakkaille tehdään kartoituskäyntejä sekä kotihoidon hoito- ja palvelusuunnitelmia. Vanhuspalvelulla on käytössä odotusaikatilastot, joilla seurataan palvelun saatavuutta asiakkaan yhteydenotosta päätöksen tekoon ja palvelun saantiin asti.

Seniори-ikäisille suunnatun terveystarkastuksen avulla määritellään terveydentilaa ja hoidon tarpeita, sen pohjalta tehdään tarvittaessa terveystarkastus ja asiakkaan toiveen mukaan myös kotikäynti.

Päivätoimintakeskuksessa on kerran viikossa ollut mahdollisuus saunoa, ruokailla ja viettää sosiaalista aikaa. Suunnitelmana on jalkauttaa kuntouttava päivätoiminta Posa:n eri kuntiin, myös Pomarkkuun.

Kunnassa on tehostetun palveluasumisen ja laitoshoidon yksiköt.

Posa:n vanhuspalvelut ovat mukana Toimintakykyisenä ikääntyminen – kehittämishankkeessa.

Uusi monitoimihalli on kaikenikäisten liikuntapaikka. Ikäihmisille on tarjolla omia liikuntaryhmiään, joihin osallistutaan varsin aktiivisesti.

Vanhustentalosäätiön Ristikujan remontin jälkeen vanhuksille on ollut tarjota hyvälaatuisia asuntoja kohtuuvuokralla. Vanhainkodin keskuskeittiön saneeraus palvelee mm. vanhainkotia pitkälle tulevaisuuteen.

2. Nykyisen kuntastrategian painopisteet

KUNTASTRATEGIA: Pomarkun kunnanvaltuuston hyväksymän kuntastrategian aikajänne ulottuu vuoteen 2020. Se tarkistetaan valtuustokausittain ja uusi valtuusto määrittelee näin itselleen strategisen toimintalinjan, joka ohjaa päätöksentekoa koko kauden ajan. Sen vaikutukset ulottuvat tietenkin valtuustokautta pitemmälle ajanjaksolle. Strategian toteutumista seurataan mm. vuosittain pidettävässä valtuustoseminaarissa.

POMARKUN VISIO JA ASUKASLUKUTAVOITE 2020: Pomarkku on luonnonläheinen, turvallinen ja uudistumiskykyinen asuinkunta. Kunnan hyvä taloudellinen asema sekä vahva kunta- ja seutuyhteistyö luovat perustan laadukkaille ja monipuolisille palveluille. Erinomainen sijainti kahden kaupungin naapurina luo hyvät edellytykset asumiselle ja yrittämiselle itsenäisessä kunnassa. Elinkeinoelämä on Pomarkussa monipuolista, kehittyvää ja työpaikkoja luovaa. Pomarkun asukaslukutavoite vuodelle 2020 on 2.400 asukasta.

STRATEGISET PAINOPISTEALUEET: Kunnan strategisia painopistealueita ja kriittisiä menestystekijöitä – asioita, joiden edistäminen on kunnan kehittämisen kannalta erittäin tärkeää, on useita. Kunnanvaltuusto on asettanut ne seuraavaan tärkeysjärjestykseen:

- Aktiivinen elinkeinopolitiikka
- Tasapainoinen talous
- Myönteinen kuntakuva
- Asiakslähtöiset palvelut (Sosiaali- ja terveystoimi, sivistystoimi ja tekninen toimi)
- Onnistunut henkilöstöpolitiikka

Hyvinvointisuunnitelmassa on tarkasteltu lähemmin painopistealueita: niiden tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla tavoitteisiin päästään, sekä arviointimittareita.

3. Hyvinvointisuunnitelman toteutumisen arviointi

Hyvinvointisuunnitelma on taulukossa jäsennelty kuntastrategian pohjalle, ja arvioitu toimenpiteitä ja mittareita tavoitteiden saavuttamiseksi. (seuraavalla sivulla)

Hyvinvointisuunnitelma kuntastrategian pohjalta

Tavoitteet kuntastrategiasta	Toimenpiteet	Vastuutaho	Arviointimittarit
Määrällisesti ja laadullisesti riittävät sosiaali- ja terveystoimen palvelut, ja niiden saavutettavuus.	Kunnan edunvalvonta satakuntaisessa sote-uudistuksessa. Posan toiminnassa tulee painottaa ennaltaehkäisevää työtä, varhaista puuttumista ja terveyden edistämistä.	posa, kunnanhallitus	Asiakastytyväisyys-kyselyt palveluiloittain. Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa –tiedot (Hoitotakuu) sotepalveluiden kustannukset
Turvallinen lapsuus	Moniammatillinen yhteistyö. Lapset puheeksi kotikäynnit. Lapsiperheiden tukipalvelut. Ennaltaehkäisevä päihdehuolto. Turvallinen asuinympäristö.	posa, varhaiskasvatus ja koulutoimi, tekninen toimi	Lastensuojeluilmoitusten määrä kunnassa. Perusterveydenhuollon lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon käynnit. Kouluterveyskyselyt. Asetusten mukaisten ikäkausiterveystarkastusten toteutuma
Monipuolisten varhaiskasvatuspalvelujen hyvä saatavuus sekä lasten yksilöllinen huomioiminen ja erityistarpeisiin vastaaminen	Riittävät päivähoitopaikat kaikille. Neuvolapalveluiden, puhetarapeutin ja psykologipalveluiden saatavuus. VASU ja ESIDPS tehty. Terveystottumus- ja voimavarakartoitus. Lapsiperheiden tukipalvelut.	/posa, varhaiskasvatus ja koulut	Kunnan kokopäivähoidossa olevat 3-5v, % Syntyneisyys. Lapsiperheiden osuus väestöstä. Asiakastytyväisyys –kyselyt. Lastensuojeluilmoitukset. Lastensuojelun avoterveydenhuollollisten tukitoimien piirissä olleet 0-17 –vuotiaat.
Määrällisesti ja laadullisesti riittävät koulutoimen palvelut, laadukas oppilashuolto ja erityisopetus (erityistarpeiden huomioiminen myös tässä)	Oppimisen tuen vahvistaminen ja järjestelyjen pysyvyys koulussa ja varhaiskasvatuksessa (erityisopetus, kuraattori jne.) Henkilökunnan täydennyskoulutus. Määräaikaiset terveystarkastukset Terveysneuvonta	/posa, varhaiskasvatus ja koulut	Henkilökunnan koulutusaktiivisuus. Terveyskyselyt, seulat. Perusopetuksen päättötodistusten saajien osuus ikäluokasta. Jatko-opintoihin sijoittuneiden ja opinnot loppuun suorittaneiden osuus ikäluokasta. Terveyden edistämiskäytännöt
Nuorten aktiivisen kansalaisuuden tukeminen, nuorten osallisuuden lisääminen sekä lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen	Verkostoituminen lasten ja nuorten palvelujen tarjoamisessa. Toimivat ja helposti saavutettavissa olevat nuorisotilat. Klusamukseen puuttuminen. Pyritään tiedottamalla saamaan yhä useampi nuori mukaan ohjattuun nuorisotoimintaan. Yhteistyö paikallisten nuorisoyhdistysten kanssa. Nuorten osallisuushankkeita vahvistetaan ja perustetaan nuorisoneuvosto. Kouluterveydenhuollon ja vanhempien viestintä ja yhteistyö. Nuorten työpaja -hankkeeseen mukaan tavoitteena puolet alle 29-v työttömistä.	/vapaa-aikatoimi, koulut, posa, posan ja alueen kuntien pakka-hanke	Nuorisotilojen kävijämäärä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet nuoret. Nuorten työpajalle osallistuneiden jatkosuunnitelmat. Nuorisotoimintaa järjestävien yhdistysten ja yhteisöjen jäsenmäärä ja niiden toiminnan laajuus ikäryhmittäin. Nuorisoneuvoston toiminnan aloittaminen, nuorten osallisuushankkeiden määrä ja nuorten aloitteet päätöksenteossa.
Työikäisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen	Laajennetut seurantatarkastukset Työttömien terveystarkastukset Kuntalaisten yhteisöllisyyden kehittämistä tukevien toimenpiteiden edistäminen/ hanke. Uusien työpaikkojen synnyttäminen teollisuuteen ja palveluihin. Työttömyysasteen pudottaminen Satakunnan kuntien keskiarvoa alemmas.	/posa, kunnanhallitus ja tekninen toimi, posan Pakka-hanke	Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 24-65 v Päihtelien vuoksi osastolla hoidossa olleet 25-64 v Vapaa-ajan tapaturmatilastot. Yhteisöllinen Pomarkku -hankkeeseen osallistuneiden määrä. Työttömyysaste ja työllisten määrä.

Hoidonpohjatus toimii parhaalla mahdollisella tavalla.	Palveluiden kohdentaminen yksilöllisen tarpeen mukaan	/posa	Hoidon saatavuus –mittarit. Hoitoon pääsy –tiedot (Hoitotakuu)
Tuetaan vanhusten kotona asumista mahdollisimman pitkään. Taataan laadukas ja sosiaalisesti rikas elämä ikääntyville väestölle.	<p>Palveluohjaus</p> <p>Gerontologinen kokonaisarvio</p> <p>Hoito- ja palvelusuunnitelmat</p> <p>Toimintakykyisenä ikääntyminen -hanke. Ennalta ehkäisevät terveystarkastukset ja kotikäynnit.</p>	/posa	<p>Ikäihmisten osuus asukkaista/ ennuste. Vanhuspalvelun mitoitukset</p> <p>Säännöllisen kotihoidon piirissä olleet 75 v asukkaat. Kotona asuvat 75 v.</p> <p>Yksinasuvat</p>
Edistetään ja tuetaan kuntalaisten mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, paikalliseen kulttuuritoimintaan ja kansalaisaktiivisuuteen.	Kirjaston palvelujen kehittäminen mm. lapsille ja nuorille omia tiloja, kirjallijavierailut, vaihtuvat taidenäyttelyt ja sähköisen aineiston lisääminen. Yhteistö kulttuuritapahtumien järjestämisessä aktiivisten kuntalaisten kanssa. Kansalaisopiston tuntimäärien pitäminen nykyisellä tasolla. Yhteisöllisyyden lisääminen hankkeen avulla.	/kulttuuri- ja kirjastotoimi	Kirjaston lainausmäärät ja aineiston hankinnat sekä myönnetty määräraha. Kulttuuritapahtumien määrä. Yhteisöllisyshankkeen osallistujamäärät.
Terveyttä edistävän liikunnan kehittäminen ja terveellisten elämäntapojen edistäminen.	<p>Liikuntakampanjoilla, tapahtumilla, tiedottamalla haastetaan kuntalaiset pitämään huolta omasta terveydestään. Monitoimihallin rakentaminen. Kehitetään ja ylläpidetään ulko- ja sisäliikuntapaikkoja ja tuetaan paikallisia urheiluseuroja taloudellisesti ja järjestämällä ohjaajakoulutusta. Työ- ja toimipaikkojen savuttomuus. Elintapaohjaus, omahoidon edistäminen (Avaimia hyvinvointiin). Varhainen puuttuminen. Koululaisten ja lasten liikunta-aktiivisuuden lisääminen.</p>	/vapaa-aikatoimi, varhaiskasvatus, koulut ja posa	<p>Liikuntakampanjoihin osallistuneiden määrä, liikunta-alueita ja palkkoja käyttäneiden määrä, urheiluseurojen jäsenmäärät. Uusien ohjaajien ja valmentajien koulutuksiin osallistuneiden määrät. Terveystarkastuksien tarjonta ja osallistumisaktiivisuus. Kyselyt, mittarit. Mielenveysindeksi. Kouluterveyskyselyt.</p>
Alueiden ja vesistöjen hyödyntäminen ja kehittäminen matkailukäyttöön ja kuntalaisten vapaa-ajan viettoon; Viihtyvyyden lisääminen kylätaajamissa.	Kerimannin ja Valkjärven ulmarantojen kunnostus. Retkeilyreittien ylläpito ja kehittämien. Viheralueet pidetään siistissä kunnossa	/tekninen toimi ja vapaa-aikatoimi	Osallistujaviihkö. Kalastuslupien määrä.
Tieverkoston kehittäminen erityisesti liikenneturvallisuuden näkökulmasta.	Katujen, katuvalojen ja kevytväylien pitäminen kunnossa. Katujen päällystämisen lisääminen ja kevytväylien lisärakentaminen.	/tekninen toimi	Uudet kadut ja kevytväylät. Onnettomuustilastot.
Hyvän, viihtyisän ja terveellisen asuin ympäristön turvaaminen kuntalaisille.	Katkeamaton vesihuolto. Tarvittaessa puuttuminen rakennetun ympäristön epäkohtiin mm tarkastuskäynnin. Rakennus- ja energianeuvonta.	/rakennus- ja ympäristötoimi, tekninen toimi	Veden laadun tarkkailu.

4. Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja suunnitelmat

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma v.2016-2018 (KV 27.4.2017)

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma 2014-2020 (KV 29.9.2014)

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (KV 27.4.2017)

Talousarvio vuodelle 2016 ja taloussuunnitelma vuosille 2017-2020

Oppilashuoltosuunnitelma

Avaimia hyvinvointiin – esite/ Posa, jaettu kaikkiin talouksiin.

5. Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Terveydenhuoltolain mukaan terveysneuvonnan ja terveystarkastusten on muodostettava toiminnallinen kokonaisuus muiden kunnan järjestämien palveluiden kanssa. Elämänlaatuaan voi parantaa oman vastuun ottamisella terveydestään, omilla valinnoillaan ja mahdollisuuksia hyödyntämällä. Usein pienetkin muutokset voivat olla ratkaisevia ja vaikuttavuudeltaan tehokkaita.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnista huolehtiminen on panostusta tulevaisuuteen ja se vastuu kuuluu kaikille. Kaikki lapset hyötyvät varhaiskasvatuksesta, mutta erityisen suuri vaikuttavuus on heikommista oloista tulevilla lapsilla, joiden kasvuympäristössä on heidän kehitystään haittaavia tekijöitä. Tällaisia haittaavia tekijöitä on esim. vanhempien päihteiden käyttö, terveysongelmat tai sosiaalisen vuorovaikutuksen ongelmat. Nämä lapset hyötyvät eniten vertaisryhmissä järjestetystä, ammattilaisen ohjaamasta ja suunnitelmallisesta varhaiskasvatuksesta.

Päihteiden käyttöön varhaisella puuttumisella ja ennaltaehkäiseviin toimiin panostamisella on merkittävä vaikutus yksilön ja perheiden hyvinvointiin sekä yhteisöön.

Mielenterveys on pohja ja voimavara muullekin hyvinvoinnille ja omasta itsestään huolehtimiselle. Painopisteen tulee olla mielen ongelmien ja riskien varhainen tunnistaminen sekä mielen terveyttä edistäviin toimintoihin panostaminen jo lapsuudesta lähtien.

Hyvinvointikertomuksen työryhmä ehdottaa, että kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto tutustuvat hyvinvointiraportin tietoihin, ja hyödyntävät niitä valmistellessaan uutta hyvinvointisuunnitelmaa ja kuntastrategiaa.

Lisäksi työryhmä suosittelee, että hyvinvointikertomus lähetettäisiin kommenteille myös sidosryhmille, kuten Posan Pomarkun yksiköihin, kaikkiin hallintokuntiin ja kunnanhallituksen nimeämiin vaikuttamistoimielimiin.

OSA II IDEOITA HYVINVOINTISUUNNITELMAAN VALTUUSTOKAUDELLE 2017 - 2020

Tilaa kunnanhallituksen valtuustolle tekemille ideoille hyvinvointisuunnitelmaan valtuustokaudelle 2017-2020.

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

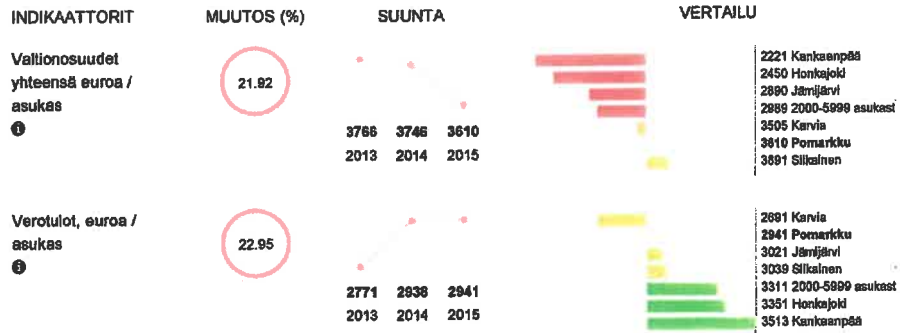
Liitteet

Hyvinvointikertomukseen valittuja mittareita tulostettuina Sähköinen hyvinvointikertomus –työkalusta.

TALOUS

Perusindikaattorit

MENOT

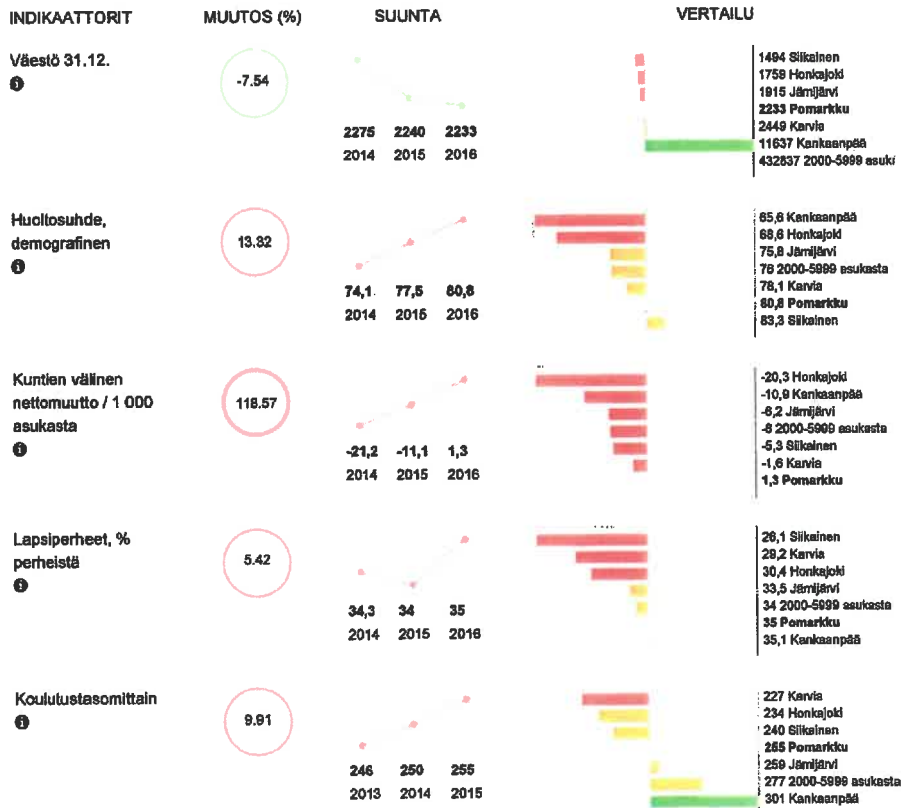

ELINVOIMA

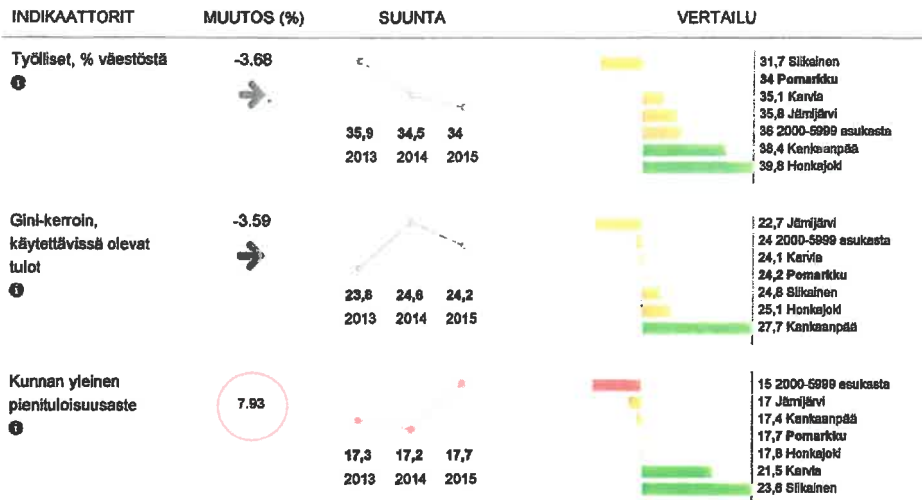

VÄESTÖ

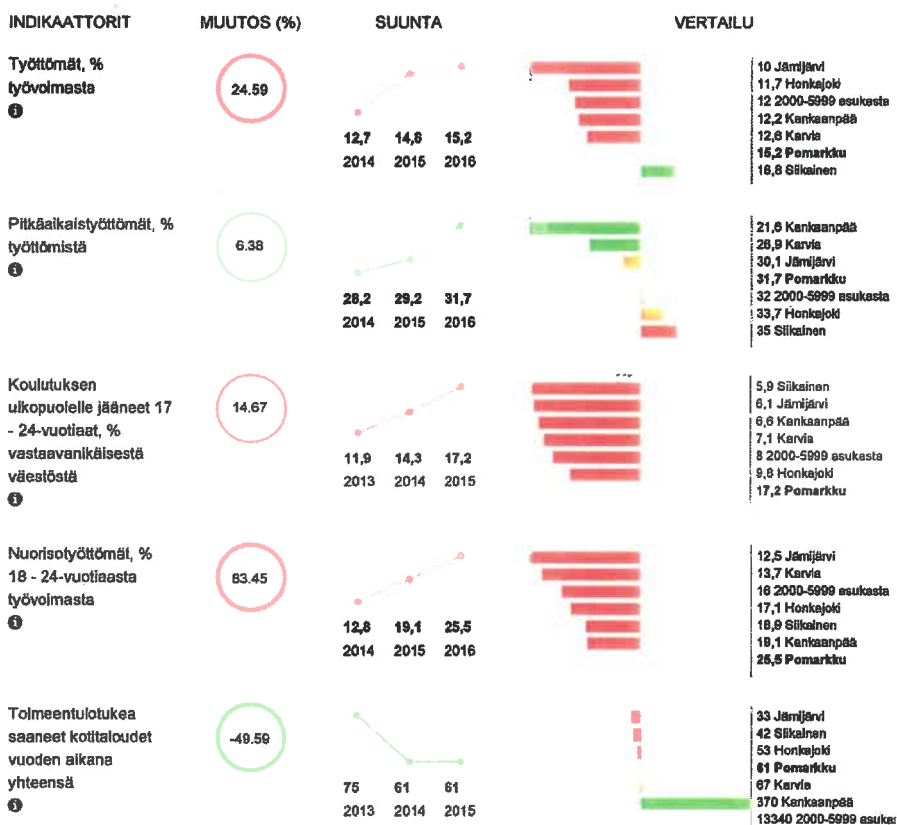
Perusindikaattorit

ELINVOIMA

Täydentävät indikaattorit

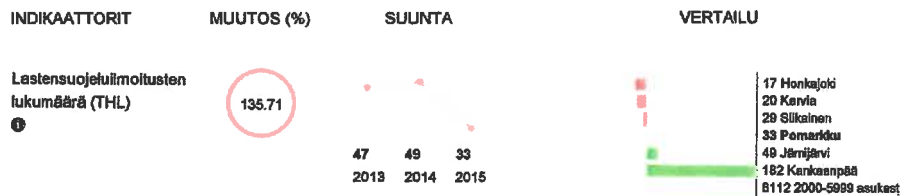

HYVINVOINTI

TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

Täydentävät indikaattorit

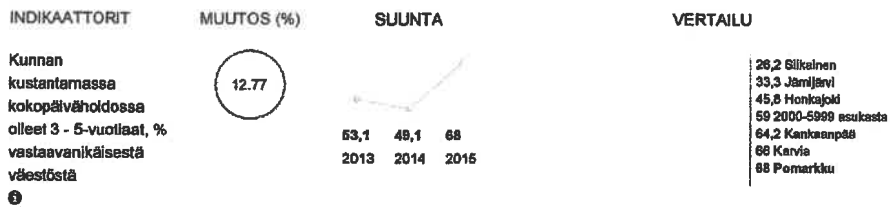

KUNNAN PALVELUT

PÄIVÄHOITO

Täydentävät indikaattorit

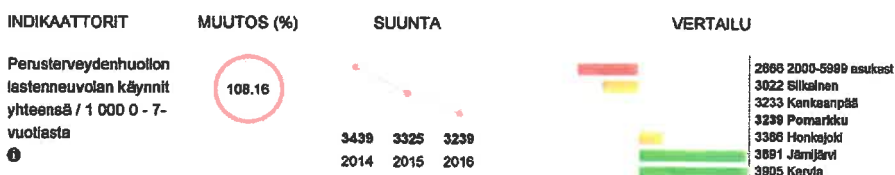

KOULU

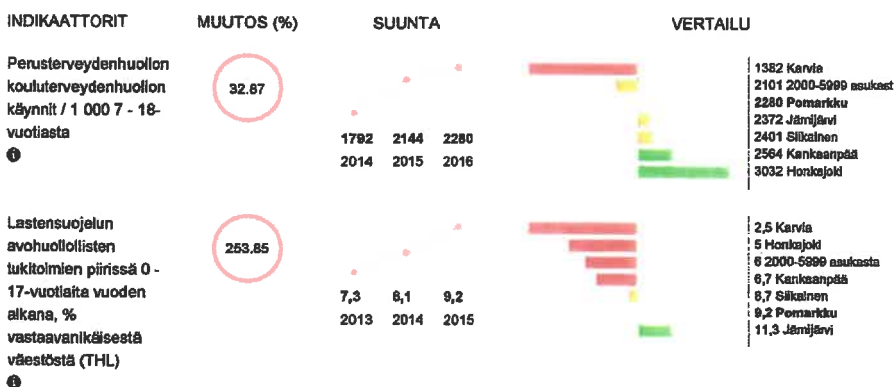

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Perusindikaattorit

Täydentävät indikaattorit

HYVINVOINTI

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

Perusindikaattorit

INDIKAATTORIT

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

MUUTOS (%)

22.73

SUUNTA

2,5 2,5 2,7
2009 2010 2011

VERTAILU

0 Siikalinen
0 Järvi
2 2000-5999 asukasta
2 Kankaanpää
2 Karvia
2,7 Pöytä
3,8 Honkajoki

TYÖIKÄISET

HYVINVOINTI

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

Perusindikaattorit

INDIKAATTORIT

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

MUUTOS (%)

-23.38

SUUNTA

14,4 23,4 15,4
2014 2015 2016

VERTAILU

6,7 Järvi
8,7 Karvia
12,8 Siikalinen
14,5 Honkajoki
15,4 Pöytä
16 Kankaanpää
17 2000-5999 asukasta

Täydentävät indikaattorit

INDIKAATTORIT

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

MUUTOS (%)

6.12

SUUNTA

5,1 4,6 5,2
2014 2015 2016

VERTAILU

3,7 Karvia
3,8 Järvi
3,8 Honkajoki
4,4 Kankaanpää
5 2000-5999 asukasta
5,2 Pöytä
6,1 Siikalinen

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Täydentävät indikaattorit

INDIKAATTORIT

Päihkeiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

MUUTOS (%)

62.07

SUUNTA

8 9 9,4
2013 2014 2015

VERTAILU

6 2000-5999 asukasta
7,2 Järvi
7,4 Kankaanpää
8,3 Siikalinen
8,7 Honkajoki
9,4 Pöytä
10,1 Karvia

HYVINVOINTI

TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

Täydentävät indikaattorit

INDIKAATTORIT

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

MUUTOS (%)

5.15

SUUNTA

88,1	86,5	91,9
2013	2014	2015

VERTAILU

84,7 Jämsjärvi
87 Siikalinen
89,2 Kanisampää
88,7 Karvia
90 2000-5999 asukasta
91 Honkajoki
91,9 Pomarkku

KUNNAN PALVELUT

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Perusindikaattorit

INDIKAATTORIT

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

MUUTOS (%)

-14.29

SUUNTA

7,4	8,7	10,8
2014	2015	2016

VERTAILU

7,6 Kankaanpää
9,8 Karvia
10,4 Siikalinen
16,8 Pomarkku
12,1 Jämsjärvi
13 2000-5999 asukasta
13,8 Honkajoki

Täydentävät indikaattorit

INDIKAATTORIT

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavanikäistä

MUUTOS (%)

9.04

SUUNTA

2726	2757	2522
2014	2015	2016

VERTAILU

2079 2000-5999 asukasta
2480 Siikalinen
2822 Pomarkku
2534 Karvia
2848 Honkajoki
3084 Kankaanpää
3278 Jämsjärvi

HYVINVOINTI

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

Perusindikaattorit

INDIKAATTORIT

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu

MUUTOS (%)

5.66

SUUNTA

124,6	123,9	119,4
2014	2015	2016

VERTAILU

104,5 Jämsjärvi
107 Karvia
111 2000-5999 asukasta
111,1 Kankaanpää
112,6 Honkajoki
119,4 Pomarkku
123,5 Siikalinen

Täydentävät indikaattorit

INDIKAATTORIT

Mielenterveysindeksi, ikävakioimaton

MUUTOS (%)

21.56

SUUNTA

105,1	108,9	101,5
2011	2012	2013

VERTAILU

88,1 Karvia
96,7 Kankaanpää
101,5 Pomarkku
112 2000-5999 asukasta

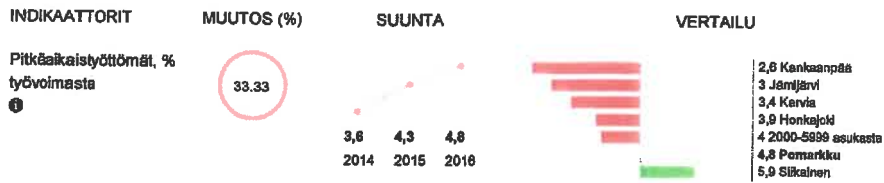

OPIKELU, TYÖ JA TOIMEENTULO

TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

Täydentävät indikaattorit

KUNNAN PALVELUT

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Täydentävät indikaattorit

